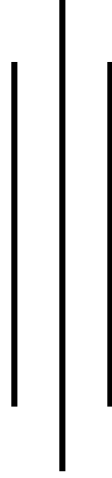

चिसो चिया उद्योग

औद्योगिक स्कीम

- परिचय र प्राविधिक पक्ष
- आर्थिक पक्ष

नेपाल सरकार

उद्योग मन्त्रालय

घरेलु तथा साना उद्योग विभाग

त्रिपुरेश्वर, काठमाण्डौ

२०७०/०७१

विषयसूचि

१ परिचय	1
२ उत्पादन प्रक्रिया :.....	1
३ उत्पादन प्रकृया प्रवाह (Flow chart).....	2
४ वातावरणीय पक्ष.....	3
५ सरसफाई	3
६ कामदारहरुको स्वास्थ्य र सुरक्षा.....	3
७ ट्रेनिङ्ग:	4
८ अग्नी तथा विधुतिय आकस्मिक घटना:	4

चिसो चिया

१. परिचय

गर्मीको समयमा पिउने विभिन्न किसिमका पेय पदार्थहरू मध्ये चिसो चिया पनि एक हो । केही समय अगाडी देखि नेपालको मुख्य मुख्य शहरी क्षेत्रहरूमा विदेशबाट आयात गरिएको चिसो चियाको बिक्री वितरण भइरहेको पाइन्छ ।

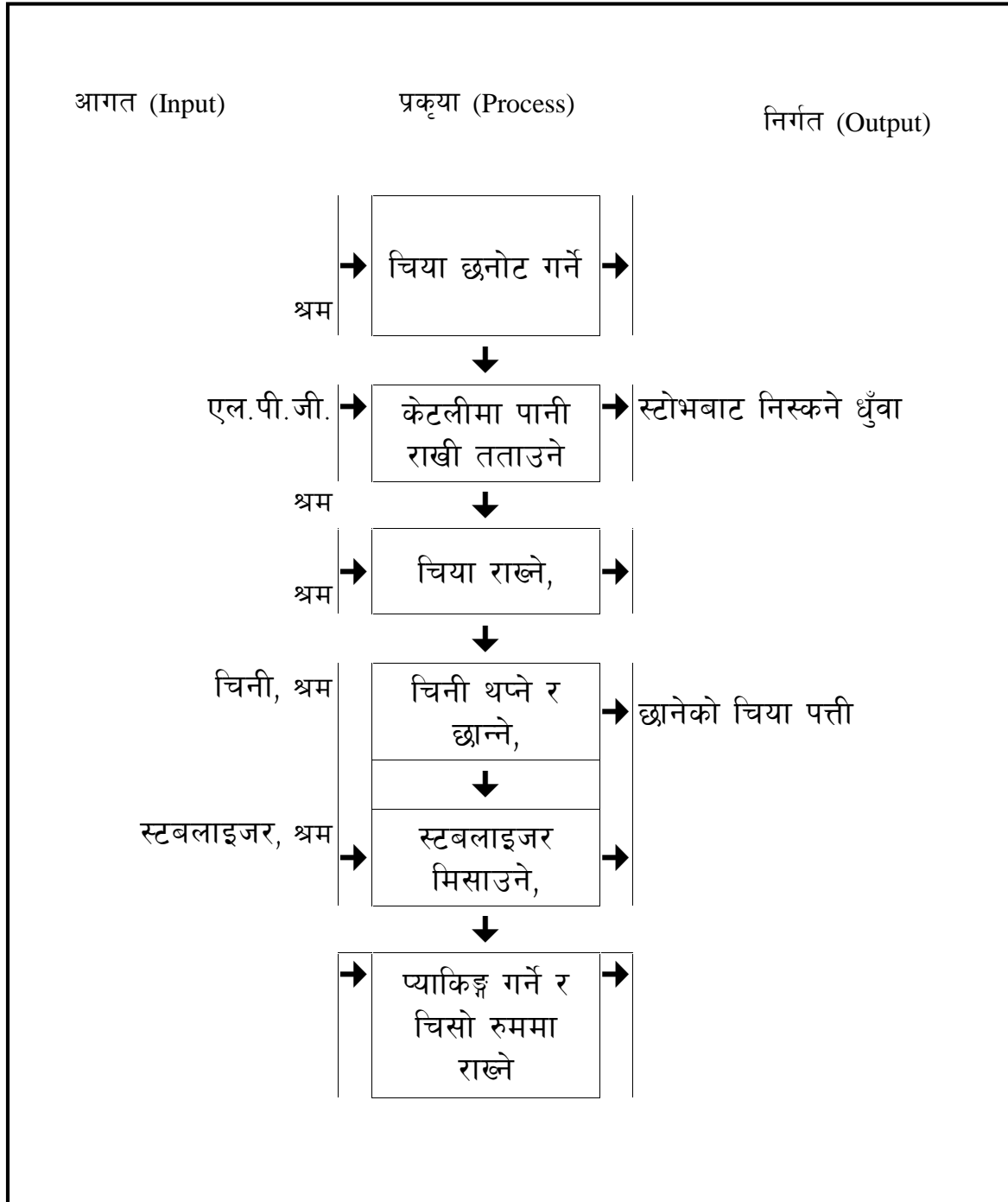
मानिसको जीवनशैलीमा भएको परिवर्तन संगै उसले पिउने पेय पदार्थहरूमा धेरै किसिमका परिवर्तन भएको छ । पहिले पहिले चिया तातो मात्रै पिउने परिपाटी थियो तर अहिले परिवर्तन भएको छ । आजकाल चिसो चिया पनि विस्तारै विस्तारै उपभोक्ताको मन जित्न सफल भइरहेको छ ।

नेपाल कृषी प्रधान देश भएकोले याहाँको सि.टी.सी. र अर्थोडक्स चियाको उत्पादन राम्रो छ । उक्त चियालाई प्रशोधन गरी तुरुन्त पिउने गरी बनाउन यो परियोजनाको विकाश गरिएको छ । नेपाल बजारमा बिक्री वितरण हुने प्राय जसो चिसो चियाहरू आयात भइ आएकोले नेपाली उधमी/व्यवशायीहरूलाई टेवा पुऱ्याउने उदेश्य राखी यो परियोजना तयार गरिएको छ ।

२. उत्पादन प्रक्रिया :

१. सबै भन्दा पहिले राम्रो गुणस्तरको चियाको छनोट गर्नु पर्दछ ।
२. केट्लीमा पानी राख्ने र एल.पी.जी. स्टोभमा राखी तताउने ।
३. आवश्यकता अनुसार चिया पत्ती र चिनी राख्ने ।
४. करिब पानी उम्लेको र चिया हालेको समय पछि २०-३० मिनेटसम्म उमाल्ने ।
५. चियालाई कोठाको तापक्रममा चिसो हुन दिने ।
६. त्यस पछि चियालाई छान्ने मेशिनमा राखी छान्ने ।
७. छानेको चियालाई स्टीलको भण्डारण ट्यांकमा राख्ने र स्टबलाइजर मिसाउने ।
८. उक्त चियालाई पेट बोतलमा भरी सिल र स्टीकर लगाउने ।
९. उक्त चियाको बोतललाई चिसो रुममा राख्ने र बजारमा पुऱ्याउने ।

३. उत्पादन प्रकृया प्रवाह (Flow chart)

४. वातावरणीय पक्ष

प्रदुषणको किसिम

प्रस्तुत उद्योगबाट खास गरी निम्नानुसारको खेर पदार्थको निस्काशन वा प्रदुषणबाट वातावरणमा असर पार्न सक्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	प्रदुषणको किसिम	निस्कासन हुने बस्तुहरु	रोकथामका उपायहरु
१	ठोस खेर पदार्थ	छानेको चिया पत्ती	मल बनाइन्छ ।
२	तरल खेर पदार्थ	बोतल सफा र व्यक्तिगत सर-सफाइ गर्दा निस्कने पानी ।	सोक पिट बनाई विशर्जन गर्ने ।
३	ध्वनी प्रदुषण	मेशिनबाट सामान्य ध्वनी उत्पन्न हुन्छ जुन कामदारलाई खासै असर गर्दैन ।	मेशिनहरुको समय समयमा मर्मत, लुब्रिकेशन गर्ने,
४	वायु प्रदुषण	एल.पी.जी. स्टोभबाट निस्कने धुँवा	चिमनी जडान गरी वायुमण्डलमा पठाउने ।

५. सरसफाई

मेशिन औजारहरुलाई प्रयोग गरेर काम समाप्त भएपछी सफा गरी औजारहरु सुरक्षित तरिकाले निर्दिष्ट स्थानहरुमा राख्नु पर्छ । फोहर मैलालाई तोकेको स्थानमा विसर्जन गर्नुपर्छ ।

६. कामदारहरुको स्वास्थ्य र सुरक्षा

कामदारहरुलाई आवश्यक मात्रामा र समय समयमा मास्क, पजां, एप्रोन तथा टोपी दिनुपर्छ । कामदारहरुलाई काम गर्ने मेशिन र प्रकृयाबारे जानकारी समय समयमा गराउनु पर्छ । कामदारहरुको स्वास्थ्य परीक्षण वर्षमा कम्तीमा एक पटक गराउनु पर्छ । बढी भारी सामान ओसार पसार गर्नु परेमा उर्पयुक्त गाडा वा साधनको प्रयोग गर्नुपर्छ । आवश्यक मात्रामा प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु उत्पादन स्थलमा हरसमय राख्नु पर्दछ । कामदारहरुलाई स्वास्थ्य वा काम गर्दा लागेका अप्ठ्यारा बारे समय समयमा अन्तरकृया गरी पृष्ठपोषण लिनुपर्छ र आवश्यक सुधारहरु गर्नुपर्छ ।

७ ट्रेनिङ्गः

१. कामदार कर्मचारीहरूलाई काममा लगाउनु भन्दा पहिला तीनलाई कार्यस्थल देखाई प्रयोग हुने मेशिन र प्रकृया बारे जानकारी तथा तहां रहेका सम्भावित जोखिम तथा असरहरू बारे जानकारी दिनु पर्छ ।
२. उद्योगमा बिधमान जोखिमहरूबारे जानकारी दिएपछी त्यसबाट बच्ने उपाय तथा प्रयोग गर्ने साधनहरू र केही भएमा के के गर्ने र कसलाई सम्पर्क गर्ने जानकारी समेत दिनुपर्छ ।
३. नयां कामदारहरूलाई तीनले गर्नु पर्ने कार्यको जानाकारी गराई पुरानाको निर्देशन अन्तर्गत राखी ट्रेनिङ्ग दिई केही समय कार्य गराउनु पर्छ ।
४. कामदारहरूलाई वर्षमा कम्तीमा दुई पटक उर्पयुक्त , उत्प्रेरणा दिने खालका आवश्यक विषयका ट्रेनिङ्गहरू दिनु पर्छ ।
५. सबै कामदारहरूलाई प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम दिनु पर्छ ।
६. कामदारहरूलाई नयां प्रकृया वा मेशिनहरूबारे बेला बेलामा आन्तरीक वा बाह्य तालिम दिनु पर्छ ।

८. अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटनाः

अग्नी तथा विद्युतिय आकस्मिक घटनाबाट बच्न र बचाउन उद्योगस्थलमा पर्याप्त र उपर्युक्त स्थानहरूमा अग्नी निवारक यन्त्र (Fire Extinguisher) तथा बालुवा र आगो निभाउन प्रयोग हुने भाडांहरू तथा उपकरणहरू राख्नु पर्छ । सबै कामदारहरूलाई अग्नी निवारक यन्त्रहरू प्रयोग गर्न सिकाउनु पर्छ । विद्युतीय लाइनहरू (electrical wirings) को चेकजाचं ६ - ६ महीनामा गर्नु पर्छ , प्रयोग हुने विद्युतिय स्विचहरू औद्योगिक किसिमका (spark proof) र पर्याप्त क्षमताका हुनुपर्छ ।

औद्योगिक स्किम

चिसो चिया

Cold Tea Bottle (500 ml) = 200,000 Pcs.

१ परियोजनाको नाम

२ वार्षिक उत्पादन क्षमता

३ कारखाना स्थापना हुने स्थान

४ वार्षिक काम गर्ने समय

शहरी तथा ग्रामिण क्षेत्र

दैनिक ८ घण्टा, वार्षिक ३०० दिन

५ कुल पूँजी लागनी

क) चालु पूँजी

ख) स्थिर पूँजी

७५०,०००।००

४,१५०,०००।००

४,९००,०००।००

६ वित्तिय संस्थाबाट ऋण

क) दिर्घकालिन ऋण

ख) अल्पकालिन ऋण

२,४९०,०००।००

४५०,०००।००

२,९४०,०००।००

७ मुनाफाको प्रतिफल प्रतिशतमा

क) कुल पूँजी लागनीमा

५८

५८

८ पार विन्दु

क) प्रतिशतमा

ख) मूल्यमा

४६

४,५६९,२४३।९५

९ मुनाफा

क) वार्षिक आमदानी

ख) वार्षिक खर्च

१०,०००,०००।००

७,१४६,२००।००

२,८५३,८००।००

१० रोजगारी

जनामा

१३

चिसो चिया

शहरी तथा ग्रामिण क्षेत्र

औद्योगिक स्कीम

स्थिर पूँजी विवरण		एकाई	परिमाण	दर	जम्मा	५५०,०००।००
१	जग्गा	रोपनी	०।५	१००००००	५००,०००।००	
	जग्गा विकास	प्रतिशत	१०		५०,०००।००	
२	निर्माण	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा	१,७१०,०००।००
क)	Office Room	Sq. Ft.	300	800	240,000	
ख)	Factory Shed	Sq. Ft.	1,500	700	1,050,000	
ग)	Storage of Finished Goods	Sq. Ft.	600	700	420,000	
घ)	Miscellaneous				150,000	
३	मेशिन औजार	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा	१,२४०,०००।००
क)	Boiling Kettle 500 Lt Capacity	No.	१	१५००००	150,000	
ख)	Filtration Machine	No.	1	250,000	250,000	
ग)	SS Storage Tank 1000 Lt Capacity	No.	1	50,000	50,000	
घ)	Filling Machine and	No.	1	250,000	250,000	
ङ)	Heavy LPG Stove	No.	1	25,000	25,000	
च)	Lab Equipments and Personal Hygiene equipments	L/S		125,000	125,000	
छ)	Cooling Unit	No.	1	250,000	250,000	
	Contingency 15% for Import Duty, Transportation, Erection etc.				165,000	
	Exhaust Fan and Fire Extinguisher				125,000	

४ फर्निचर तथा फिक्वर अफिस इकुपमेन्ट	२५०,०००।००
५ उद्योग लगानी हुनु पूर्व खर्च	१७५,०००।००
६ तथा उद्योग संचालन हुन अघिको खर्च	२२५,०००।००

८ कुल स्थिर पूँजी ४,१५०,०००।००

चालु पूँजी विवरण	परिमाण	एकाइ	जम्मा
क) कच्चा माल मौज्जात	१५	दिन	१९१,८००।००
ख) प्रशोधनमा रहने	१	दिन	२१,९५९।६७
ग) तैयारी माल मौज्जात	७	दिन	१५२,३५२।६७
घ) उधरो विक्ति दिन	२३	दिन	३८३,८८७।६७
चालु पूँजी लगानी			७५०,०००।००

क) कुल पूँजी लगानी	४,९००,०००।००
ख) कुल स्थिर पूँजी लगानी	४,१५०,०००।००
ग) कुल चालु पूँजी लगानी	७५०,०००।००

वार्षिक उत्पादन खर्च
स्थिर खर्च

१ ह्रास कट्टी	परिमाण	एकाइ	दर	जम्मा
क) भवन	१,७१०,०००।००	प्रतिशत	५	८५,५००।००
ख) मेशिन औजार	१,२४०,०००।००	प्रतिशत	१०	१२४,०००।००
ग) फर्निचर फिक्वर	२५०,०००।००	प्रतिशत	२०	५०,०००।००

२ विमा १ प्रतिशतले (स्थिर मुल्यमा जग्गाको मुल्य बाहेक) ३६,०००।००

३ ब्याज दिर्घकालिन ऋण २,४९०,०००।०० प्रतिशत १२ २९८,८००।०० २९८,८००।००

४ अप्रत्यक्ष कर्मचारी	एकाइ	परिमाण	दर	जम्मा
क) ब्यबस्थापक	जना	१	२५०००	२००,०००।००
ख) स्टोर किपर कम सेल्स म्यान	जना	१	१५०००	१८०,०००।००
ग) पाले पियन	जना	२	८५००	२०४,०००।००

४

५ कार्यालय खर्च २२६,४००।००

क) मसलन्द छुपाई अफिस समान	२०,०००।००
ख) भत्ता परिवहन	७५,०००।००
ग) मर्मत संभार	५०,०००।००
घ) दस्तुर महशुल	३०,०००।००
ङ) भैपरी तथा अन्य	२५,०००।००
च) स्थिर विजुली खर्च	केभीए १० २२० २६,४००।००

६ लेखा परिक्षण ५०,०००।००

७ कुल स्थिर खर्च १,५५४,७००।००

चल खर्च विवरण

क्र	कच्चा माल	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा	
क)	Green Tea	Kgs	1,000	500	500,000	३,८३६,०००।००
ख)	Water					
ग)	Sugar	Kgs	10,000	70	700,000	
घ)	Pet Bottle (500 ml) with Caps	Pcs	205,000	8	1,640,000	
ङ)	Stickers	Pcs	205,000	2	410,000	
च)	Stabilizer (Trisodium Citrate)	L/S			250,000	
छ)	Packing materials	Nos.	16,800	20	336,000	

क्र	प्रत्यक्ष कामदार	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा	
क)	Production Manager (Tea Expert)	जना	१	२२०००	२६४,०००।००	१,२९६,०००।००
ग)	दक्ष कामदार	जना	२	११,०००।००	२६४,०००।००	
घ)	अर्धदक्ष कामदार	जना	३	१०,०००।००	३६०,०००।००	
	सहायक कामदार	जना	४	८,५००।००	४०८,०००।००	

९

क्र	उत्पादन तथा अन्य खर्च					
क)	विद्युत महशुल	१९२००	KHW	१०	१९२,०००।००	४०९,०००।००
ख)	पानी				६०,०००।००	
ग)	LPG Cyliner	४५	Nos.	२२००	९९,०००।००	
घ)	मर्मत सभार				५०,०००।००	

११ ब्याज अल्पकालिन ऋण
परिमाण एकाई दर जम्मा
४५०,०००।०० प्रतिशत १३ ५८,५००।०० ५८,५००।००

१२ कुल चल खर्च ५,५९९,५००।००

१३ कुल वार्षिक उत्पादन खर्च ७,९४६,२००।००

क्र	आम्दानी विक्री विवरण	एकाई	परिमाण	दर	जम्मा	
a	Cold Tea Bottle (500 ml)	No.	200,000	50	10,000,000	१०,०००,०००।००

२००,०००

मूनाफा ढ Gross Profit)		२,८५३,८००।००
बार्षिक विक्रीबाट आम्दानी		१०,०००,०००।००
Sales Expenses	10%	१,०००,०००।००
Net Sales Revenue		९,०००,०००।००
वार्षिक उत्पादन खर्च		७,१४६,२००।००

Tax	20%	५७०,७६०।००
------------	------------	------------

Net Profit		२,२८३,०४०।००
-------------------	--	--------------

Break Even Point (%)		45.61%
-----------------------------	--	---------------

Return on Investment (ROI)		46.59%
-----------------------------------	--	---------------

वित्तीय विश्लेषण ढलक

पार विन्दु

पार विन्दु	प्रतिशतमा	४६
पार विन्दु मूल्यमा		४,५६१,२४३।९५
कच्चा पदार्थको मूल्य १० प्रतिशत बढेमा		
कच्चाभालको मूल्य		४,२१९,६००।००
कुल चल खर्च		५,९७५,१००।००
कुल स्थिर खर्च		१,५५४,७००।००
विक्रीबाट आम्दानी		९,०००,०००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा	५१
पार विन्दु कच्चा पदार्थको मूल्य १० प्रतिशत घटेमा		
कच्चाभालको मूल्य		३,४५२,४००।००
कुल चल खर्च		५,२०७,९००।००
कुल स्थिर खर्च		१,५५४,७००।००
विक्रीबाट आम्दानी		९,०००,०००।००
पार विन्दु	प्रतिशतमा	४१
प्रतिफल विश्लेषण		
लगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा	५८
स्वलगानीको प्रतिफल	प्रतिशतमा	१४६

नगद प्रवाह विश्लेषण

वर्ष	वार्षिक उत्पादन	
	क्षमता	विक्रीबाट आम्दानी रु. मा
१ वर्ष	५०	४,५००,०००।००
२ वर्ष	६०	५,४००,०००।००
३ वर्ष	७०	५,००२,३४०।००
४ वर्ष	८०	७,२००,०००।००
५ वर्ष	९०	८,१००,०००।००